

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА ПАЛЕ СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање доцента или ванредног професора, ужа научна област Рачуноводство и ревизија

Одлуком Научно-наставног вијећа Економског факултета у Палама, Универзитета у Источном Сарајеву, број: 2006/23 од 19.10.2023. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу „Глас Српске“ од 20.09.2023. године, за избор у академско звање доцент или ванредни професор, ужа научна област Рачуноводство и ревизија.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије ¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. Др Радомир Божић, редовни професор, предсједник Научна област: Друштвене науке Научно поље: Економија и пословање Уже научне области: Рачуноводство /еквивалент Рачуноводство и ревизија/ и Пословне финансије Датум избора у звање: 14.3.2008.године Универзитет у Источном Сарајеву Економски факултет Пале
2. Др Јелена Пољашевић, редовни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Економија и пословање Ужа научна област: Рачуноводство и ревизија Датум избора у звање: 06.07.2023. године Универзитет у Бања Луци Економски факултет Бања Лука
3. Др Зорица Голић, ванредни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Економија и пословање Ужа научна област: Пословне финансије Датум избора у звање: 25.12. 2020. године Универзитет у Источном Сарајеву Економски факултет Пале

На претходно наведени конкурс пријавио се један(1) кандидат:

1. Доц. др Борка Поповић²

¹Комисија се састоји од најмање три наставника из научног или умјетничког поља, од којих је најмање један из уже научне или умјетничке области за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

²Навести све пријављене кандидате (име, име једног родитеља, презиме).

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу Економског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука Сената Универзитета у Источном Сарајеву бр. 01-С-239-LIV/23 од 15.09.2023. године
Дневни лист, датум објаве конкурса
„Глас Српске“ од 20.09.2023.године.
Број кандидата који се бира
Један (1)
Звање и назив уже научне области, за коју је конкурс расписан
Доцент или ванредни професор, ужа научна област Рачуноводство и ревизија
Број пријављених кандидата
Један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Борка (Радивоје) Поповић
Датум и мјесто рођења
09.02.1983.године, Сарајево
Установе у којима је кандидат био запослен
<ul style="list-style-type: none"> • Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале (2006-до данас)
Звања/радна мјеста
-Асистент, Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, -Виши асистент, Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале -Доцент, Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале,
Научна област
Друштвене науке
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
- Члан уредништва Научног часописа Зборник радова Економског факултета у Источном Сарајеву 2009-2023, -Члан научног одбора Scientific Conference with International Participation „Jahorina Business Forum“, 2020, 2021 и 2022 и - Члан Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске

2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, 2001/2002, 14.04.2006.
Назив студијског програма, излазног модула
Економија, смјер: Финансијски
Просјечна оцјена током студија³, стечено академско звање
Дипломирани економист
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву 2006/07, 14.07.2011.
Назив студијског програма, излазног модула
Економија, СП Финансије, смјер: Рачуноводство и ревизија
Просјечна оцјена током студија, стечено академско звање
Магистар економских наука
Наслов магистарског рада
„ Специфичности и отворена питања рачуноводственог обухватања и извјештавања о сталним нематеријалним средствима“
Ужа научна област
Рачуноводство
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, пријављена 2014. године, а одбрањена 17.10.2018. године
Наслов докторске дисертације
„ Ефекти и посљедице примјене концепта фер вриједности на имовински, финансијски и приносни положај привредних друштава“
Ужа научна област, стечено академско звање
Рачуноводство и ревизија, доктор економских наука
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
–1. ⁴ Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, доцент УНО Рачуноводство и ревизија, од 31.01.2019-2023, 2. Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, виши асистент УНО Рачуноводство, 2011-2016, реизбор 2016-2019 3. Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, асистент УНО Рачуноводство 2006-2011

³Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

⁴Навести све претходне изборе у звања.

3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора⁵**

1. Popović, B., Paunović, S. (2017). *Obim banke, tržišna koncentracija i volatilnost profita bankarskog sektora Bosne i Hercegovine*, Zbornik radova VI naučna konferencija sa međunarodnim učešćem, Jahorinski poslovni forum 2017, Ekonomski fakultet Pale. ISSN:2303-8969, str. 157-163.
2. Пауновић, С., Поповић, Б. (2017). *Да ли примјена фер вриједности доприноси процикличности леверица банкарског сектора Босне и Херцеговине*, 5. Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ, Бијељина, 2017. ISBN:978-99955-45-25-3, стр. 245-252.
3. Popović, B., Paunović, S. (2017). *Comprehensive income and the timeliness of loss recognition in comprehensive income in banking sector in Bosnia and Herzegovina*, International scientific conference Unitech 2017, Gabrovo. p. IV 62-IV 66.
4. Popović, B., Paunović, S. (2017). *Finansijsko izvještavanje o sveobuhvatnoj i neto dobiti u bankarskom sektoru Bosne i Hercegovine*, Četvrti naučni skup Univerziteta Istočno Sarajevo INSTITUCIJE I EKONOMIJA – ŠTA (NE)MOŽEMO URADITI BOLJE, Andrićgrad, str. 413-419.
5. Marjanović, J., Popović, B. (2017). *Istraživački rad u visokoobrazovnim institucijama i saradnja s realnim sektorom-stanje i perspektive*, Zbornik radova, XXIII Skup Trendovi razvoja: Položaj visokog obrazovanja i nauke u Srbiji, Zlatibor 2017. ISBN 978-86-7892-904-5, стр. 158-162.
6. Prorok, V., Popović, B., Timotić, V., Balotić, G. (2017). *Identification of Key Determinants for the Tourism Performance Improvement in the Western Balkans Countries*, Mecas II, Mediterranean International Congress on Social Sciences, Ohrid. ISSN: 2566-3216, p.539-55.

Радови послје посљедњег избора/реизбора**Објављена научна књига/монографија:**

1. **Божић, Р., Поповић, Б. (2023). *Актуелни изазови финансијског и нефинансијског извјештавања*, Пале, Dis Company. страна 230. СІР-Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, UDK 657.6-336; ISBN 978-99976-984-6-9; COBISS.RS-ID138880257**

Научна монографија „Актуелни изазови финансијског и нефинансијског извјештавања“ на 230 страна приказује рачуноводствено обухватање и вредновање нових облика имовине (дигиталну имовину), актуелне измјене МСФИ/МСР који су тренутно на снази, а тичу се концепта фер вриједности и прихода из уговора са купцима, али и изазове који прате финансијско и нефинансијско извјештавање предузећа у савременим условима пословања. Проф. др Радомир Божић је аутор поглавља четири (нефинансијско извјештавање, 193-224 страна), а доц. др Борка Поповић је аутор поглавља: дигитална имовина (поглавље један, 17-57 страна), приходи од уговора са купцима у складу са МСФИ 15 (поглавље два, 57-105 страна) и концепта фер вриједности (поглавље три, 105-188 страна).

У првом дијелу, Дигитална имовина елаборирана је суштина нових концепата Интернета ствари и Blockchain-а, након чега је указано на основне карактеристике дигиталне имовине предузећа. Иако неки од ових облика имовине представљају иновативне начине прикупљања капитала, којим се у значајној мјери превазилазе проблеми финансирања са којим се сусрећу предузећа, детектоване су бројне непознанице и изазови са којима се суочава рачуноводствена професија при њиховом рачуноводственом обухватању. Анализом одредби актуелних Међународних стандарда финансијског извјештавања дати су приједлози на који начин би се дигитална имовина могла адекватно рачуноводствено класификовати и вредновати. На крају овог поглавља указано је на то да појава децентрализованог вођења трансакција и савремених услова пословања

⁵Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

захтијева често и потпуно нове стандарде финансијског извјештавања, па је у том погледу неопходна већа сарадња рачуноводствених и регулаторних тијела, академске заједнице, корисника финансијских извјештаја и цјелокупне јавности.

У другом дијелу, Приходи од уговора са купцима према МСФИ 15, анализиран је модел од пет корака, који представља значајнији аспект и новину у односу на раније преовлађујући МРС 18. Како би се показали ефекти примјене МСФИ 15 на квалитет и корисност информација садржаних у финансијским извјештајима и успјешност пословања, у наставку поглавља елаборирани су најбитнији налази истраживања у извјештајним ентитетима у Европи (у гранама гдје се очекивао највећи утицај) у прве двије године примјене овог стандарда. Истраживања о ефектима примјене МСФИ 15, која су се спроводила непосредно након његовог ступања на снагу показала су да је рачуноводствени третман прихода предузећа из појединих сектора, у складу са одредбама новог стандарда, имао одређени утицај на побољшање квалитета информација добијених из финансијских извјештаја (по основу строжијих захтјева за објелодањивањима у напоменама) и политику управљања добитком. Ипак, примјена МСФИ 15 захтијева даља прилагођавања, како рачуноводствених регулатора, тако и извјештајних ентитета, како би се одредбе поменутог стандарда лакше примјениле али и обезбиједиле одговарајуће информације свим корисницима финансијских извјештаја.

У трећем дијелу, Концепт фер вриједности, приказане су основе овог рачуноводственог концепта, као и његова примјена кроз МСФИ/МРС. У наставку поглавља, размотрени су основни недостаци концепта фер вриједности, процикличан карактер фер вриједности и волатилност финансијских извјештаја услед потпуног одсуства цијена са активних тржишта или присуства значајно деформисаних цијена. Након јасно дефинисаних проблема који прате овај рачуноводствени концепт дате су одређене препоруке којим би се они отклонили, или барем у значајној мјери умањили. Најзначајнији приједлози у том погледу су вођење одговарајуће политике класификовања финансијских инструмената (без честе рекласификације), јачање властитог капитала и вођење одговарајуће политике добитка, уз постизање веће сарадње између рачуноводствених и регулаторних тијела.

У четвртм дијелу, Нефинансијско извјештавање, приказано је неколико међународно релевантних оквира и стандарда, који су креирани у циљу помоћи предузећима, као извјештајним ентитетима у домену извјештавања о одрживости, са посебним освртом на Међународни оквир комитета за интегрисано извјештавање, Међународне стандарде одрживости и Директиве о нефинансијском извјештавању и корпоративној одрживости. Преглед емпиријских истраживања Интегрисаних извјештаја посматраних предузећа је показао да Интегрисано извјештавање засновано на IIRF, побољшава начин на који организације које су прихватиле овај Оквир, размишљају, планирају и извјештавају о пословном учинку и пружају увид у њихове будуће изгледе кроз призму стварања више капитала и вриједности. Ипак, постоје још увијек одређена отворена питања или нејасноће када је у питању примјена IIRF-а, па су потребна и даља истраживања и усаглашавања у циљу његове практичније примјене.

Научна Монографија потенцијално има широку публику, може да представља веома корисну литературу за студенте другог циклуса студија на смјеру Рачуноводство и ревизија, али и да буде од користи истраживачима, рачуновођама, корисницима финансијских извјештаја и свима онима који су заинтересовани за проблематику рачуноводственог обухватања нових облика имовине, актуелне измјене важећих МСФИ/МРС и изазове који прате финансијско и нефинансијско извјештавање у савременим условима пословања извјештајних ентитета.

Радови објављени у научним часописима и зборницима са рецензијом

1. Popović, B., Paunović, S. (2019). *Uticaj primjene koncepta fer vrijednosti na performanse i volatilnost finansijskih izvještaja banaka u Bosni I Hercegovini*, Zbornik radova, VIII Naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Jahorinski poslovni forum 2019, Ekonomski fakultet Pale, Konferencija održana 27-29 marta 2019., 143-148 strana. ISSN 2303-8969

Ovaj rad se bavi analiziranjem finansijskih izvještaja bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, naročito pozicija sveobuhvatne i neto dobiti u periodu 2010-2017. godina. Rezultati prvog dijela istraživanja su pokazali da postoji veoma jaka, pozitivna i statistički značajna korelacija između neto dobiti i sveobuhvatne dobiti, ali da ne postoji statistički značajna razlika između njih, što je rezultat malog učešća pozicija koje se vrednuju prema fer vrijednosti. Drugi dio analize, uz varijable ROE i ROESD je pokazao da primjena računovodstva fer vrijednosti utiče na performanse i volatilnost finansijskih izvještaja banaka u Bosni i Hercegovini tokom posmatranog perioda.

2. Božić, R., Popović, B. (2021). *Računovodstvena profesija u ekonomiji zasnovanoj na znanju*, Zbornik radova sa I naučnog skupa-Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, skup održan u junu 2021., 285-299 strana. ISBN 978-86-6091-118-8

Cilj rada je da ukaže na određene aspekte obrazovanja i osposobljavanja računovodstvene profesije - akademskog i profesionalnog - u skladu sa potrebama i izazovima koje pred ovu profesiju postavljaju aktuelni i očekivani uslovi u ekonomiji koja već jeste ili pretenduje da bude zasnovana na znanju. Prvi dio rada elaborira osnove, dileme i izazove akademskog obrazovanja u funkciji razvoja i kvaliteta računovodstvene profesije, zasnovanog na izučavanju računovodstva kao naučne oblasti, kroz sva tri ciklusa studija, i potrebi prilagođavanja razvoju i novim dostignućima ekonomske nauke i potrebama prakse na početku 21. vijeka koju karakterišu Industrija 4.0 i digitalna transformacija. Kroz drugi dio elaboriraju se zahtjevi i izazove obrazovanja u oblasti računovodstva kroz profesionalnu edukaciju u funkciji sticanja profesionalnih zvanja i vještina, ali i kontinuirano inoviranje i održavanje visokog nivoa profesionalnih znanja u funkciji adekvatne pozicije članova ove profesije na tržištu rada, sa jedne strane, i ispunjavanja zahtjeva koje savremeni uslovi poslovanja postavljaju pred računovodstvenu profesiju, sa druge strane. U trećem dijelu su sintetizovane određene preporuke i zaključci.

3. Rebić, M., Paunović, S., Popović, B. (2022). *Measuring concentration and efficiency in Bosnia and Herzegovina banking sector using dynamic panel model*, South East European Journal of Economics and Business, Volume 17 (1), 14-29, DOI:10.2478/jeb-2022-0002.

This paper seeks to examine the determinants of the profitability of the B&H banking sector, using an empirical framework that incorporates the traditional SCP – structure conduct-performance and ESX efficiency hypothesis. The main goal of this paper is to measure the level of concentration and investigate how concentration and other determinants influence the profitability of the banking sector in Bosnia and Herzegovina for the period from 2008 to 2017. We also tried to determine whether the profitability of the banking sector is more contributed by concentration, i.e. enlargement of the banking market (SCP) rather than increased efficiency of banking organization (ESX). For this purpose, we use a sample of 26 banks from B&H, and our empirical research is based on panel data analysis. The performance of the banking sector is measured by the conventional return on assets (ROA). Besides concentration as a main industry-specific factor, profitability determinants include bank-specific and macroeconomic profitability factors. Obtained results reveal that concentration has positive impacts on B&H banking profitability. But when we talk about competing concentration hypotheses, the paper results here generally support the ESX efficiency hypothesis rather than the traditional SCP approach. It was confirmed that credit risk, deposit risk and cost to income ratio from bank-specific variables, and GDP growth rate from macroeconomic variables have a statistically significant influence on banking performance.

4. Kovačević, D., Paunović, S., Popović, B. (2022). *Analiza uticaja finansijske i kovid krize na kretanje neto kamatne margine u Bosni i Hercegovini*, Zbornik radova, XI Naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Jahorinski poslovni forum, Ekonomski fakultet Pale, Konferencija održana 24-25 marta 2022., 271-280 strana. ISSN 2303-8969

U radu se analizira uticaj određenih makroekonomskih varijabli i varijabli vezanih za bankarsko poslovanje na neto kamatnu marginu u Bosni i Hercegovini. Istraživanje se odnosi na period od 2008-2020. godine tokom kojeg je primijećen stalni pad kamatnih margina uslovljen opštim padom kamatnih stopa u okruženju. Analiziranje podataka vrši se primjenom dinamičkog panel modela uvodeći vještačke varijable za finansijsku i kovid krizu. Rezultati istraživanja pokazuju da je neto kamatna margina osjetljiva na sve odabrane varijable, osim rizika likvidnosti i koeficijenta tržišne koncentracije. Pozitivan uticaj na kamatnu marginu zabilježen je kod efikasnosti troškova, adekvatnosti kapitala, kreditnog rizika i stope rasta BDP-a, dok je negativna veza uočena kod stope rasta kredita i inflacije. Rezultati takođe pokazuju da je eksterni šok vezan za kovid krizu negativno uticao na kamatnu marginu.

5. Golić, Z., Popović, B. (2022). *Challenges of Financial and Accounting Treatment of Crypto Tokens*, Economic and business trends shaping the future, International Scientific Conference Skopje, Faculty of Economics-Skopje, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, 10-11 November 2022., 185-197 p. ISSN:2671-3705

Initial coin offering (ICO) is an entirely new method of raising funds based on blockchain technology. ICO implies the company's decision to issue cryptographic tokens in exchange for fiat currency (legal means of payment) or cryptocurrencies to a network of early adopters or development team members. The leading idea of this concept is to give ICO startups access to the financial resources necessary for funding their projects. What an initial public offering (IPO) is in traditional finance, ICO is in the decentralized finance world. Yet, unlike actions, issued tokens can have multiple uses and features and perform various functions. The situation is further complicated by the lack of a unique globally accepted classification of crypto tokens. However, in practice, they are most often classified according to their fundamental economic functions. According to this categorization, the following basic types of tokens are distinguished: utility, payment (or currency) and security (or asset) tokens. In addition to the three types listed, some tokens, known as hybrid ones, combine several functions of these three basic categories. It is essential for the company of the issuer of the crypto token to carefully compile the White Paper, synonymous with the prospectus for the initial public offering, and to precisely understand what it offers to investors. The financial and accounting treatment of crypto tokens also depends on the rights and obligations arising from the White Paper, i.e. the issued token type. There are certain conditions under which tokens issued by regulators could be deemed securities, with the necessary reminder that there is no single global view on this significant issue. The paper primarily aims to indicate when and under what conditions crypto tokens can be considered securities, i.e. what are the critical challenges of financial and accounting treatment of crypto tokens.

6. Božić, R., Golić, Z., Popović, B. (2022). *Primjena interneta stvari i blockchain tehnologije – šanse i izazovi za računovodstvenu profesiju*, Zbornik radova sa II naučnog skupa- Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2022., skup održan u junu 2022., 195-210 strana. ISBN:978-86-6091-129-4

Cilj rada je da se ukaže na pozitivne aspekte primjene interneta stvari i blockchain tehnologije u izmijenjenom poslovnom okruženju, ali i na određena otvorena pitanja i izazove koje primjena novih tehnologija postavlja pred računovodstvenu profesiju. Prvi dio rada elaborira osnove koncepta interneta stvari kao globalne mreže međusobno povezanih pametnih uređaja koji pružaju mogućnost međusobne, kao i komunikacije sa okolinom, ukazujući na različite oblasti gdje je internet stvari

našao svoju primjenu. Kroz drugi dio rada elaborira se pojam blockchain tehnologije kao distribuirane strukture podataka, odnosno digitalnih informacija podijeljenih između svih čvorova koji sudjeluju u sistemu. Predstavljene su mogućnosti njenog povezivanja sa internetom stvari u cilju obezbjeđenja veće sigurnosti, efikasnosti i autonomije poslovanja. Kriptovalute i kompleksnost izvještavanja u području novih oblika imovine, koja se javlja zbog toga što postojeći standardi finansijskog izvještavanja nisu definitivno riješili sva pitanja u pogledu načina njihovog evidentiranja, su predmet razmatranja u trećem dijelu rada. Uprkos tome što primjena interneta stvari i blockchain tehnologija vodi većoj sigurnosti i decentralizovanosti, postoje i brojni izazovi koji mogu dovesti do promjene klasične uloge računovodstvene i revizorske profesije, što je sintetizovano u zaključnim razmatranjima i preporukama.

7. Golić, Z., Popović, B. (2022). *Uticao finansijskih tehnologija na pojavu alternativnih oblika finansiranja preduzeća*, Zbornik radova sa II naučnog skupa-Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2022., skup održan u junu 2022., 232-246 strana. ISBN:978-86-6091-129-4

Alternativni oblici finansiranja preduzeća dio su šireg univerzuma finansijskih inovacija omogućenih zahvaljujući tehnološkom napretku, odnosno finansijskim tehnologijama. Obuhvataju inovativne modele finansiranja koji su se pojavili van tradicionalnog finansijskog sistema, a koji povezuju preduzeća i pojedince direktno sa finansijerima putem interneta, odnosno specijalizovanih platformi, web-stranica ili društvenih mreža. Alternativno finansiranje kakvo poznajemo danas došlo je kao rezultat napretka i razvoja finansijskih tehnologija, te njihovog logičnog odgovora na finansijsku krizu iz 2008. godine i od tada je počelo naglo da se primjenjuje u poslovnom svijetu i šire. Ponudilo je nove finansijske proizvode i usluge, niže transakcione troškove, nove posrednike kao što su platforme, društvene mreže, web-stranice i drugi „stanovnici” interneta. Uzimajući u obzir sve veći značaj alternativnih oblika finansiranja, razumljiva je i prikladna želja i zanimanje mnogih u sklopu realnog i finansijskog sektora, a i izvan njih, za sticanjem više znanja o osnovnim mehanizmima i prednostima ovih oblika finansiranja. Mnogo sadašnjih i budućih stručnjaka iz oblasti finansija i onih kojima su neophodne alternative za finansiranje njihovih preduzeća i projekata osjeća potrebu za solidnim uvodom i uvidom u ključne koncepte. Osnovni cilj ovoga rada je da doprinese razumijevanju konteksta, pozadine i osnove uticaja finansijskih tehnologija na pojavu alternativnih oblika finansiranja preduzeća.

8. Božić, R., Popović, B. (2023). *Suštinski, regulatorni i tehnološki izazovi za reviziju finansijskih izvještaja u savremenim uslovima*, Zbornik radova sa III naučnog skupa-Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2023., skup održan 17.06. 2023., 155-171 strana. ISBN:978-86-6091-129-4

Cilj rada je da ukaže na aktuelne izazove za reviziju kao teoriju i praksu uvjeravanja kontekstu „jaza u očekivanjima“ i sve većih očekivanja korisnika usluga revizije i javnosti, novih regulatornih zahtjeva i sve većeg uticaja informacionih tehnologija. Navedeno okruženje nameće dodatne odgovornosti za kvalitet revizije posmatran kroz prizmu – profesionalnog skepticizma, dužne pažnje, nezavisnosti, materijalnosti, stalnosti poslovanja klijenta revizije, ključnih pitanja revizije. Rastuća primjena informacionih tehnologija u finansijskom izvještavanju i reviziji, omogućava kontinuiranu reviziju i uvjeravanje, ne samo izražavanjem uvjeravanja o predmetu revizije u „realnom vremenu“ ili što „bliže događaju“, nego i kroz kontinuirano praćenje rizika i prilagođavanje procedura i postupaka revizije promijenjenom riziku pogrešnih iskaza, automatizaciju internih kontrola i interne revizije, kao i pristup bazama podataka klijenta, što aktuelizuje potrebu dodatnih informatičkih znanja i vještina revizora u domenu analitike „velikih“ podataka i revizorske analitike u funkciji kontinuirane revizije u savremenim, a pogotovo u očekivanim budućim uslovima. Prvi dio rada daje sažet prikaz aktuelnih suštinskih i regulatornih izazova za reviziju finansijskih izvještaja koji se već primjenjuju, ili će se u bliskoj budućnosti primjenjivati u praksi revizorskog uvjeravanja. U drugom dijelu rada se daje osvrt na teoriju i otvorena pitanja kontinuirane revizije i rastuće primjene informacionih tehnologija sa fokusom na analitiku podataka. U trećem dijelu su sintetizovane osnovne poruke i zaključci.

9. Božić, R., Golić, Z., Popović, B. (2023). *Nezamjenjivi tokeni (NFTs) – potencijalna uloga u svijetu finansija i računovodstveni tretman*, Zbornik radova sa III naučnog skupa-Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2023., skup održan 17.06. 2023., 269-285 strana. ISBN:978-86-6091-129-4

Nezamjenjivi tokeni (NFTs) su potpuno nova vrsta digitalnih aktiva koje predstavljaju digitalni ili fizički kreativni rad, intelektualno vlasništvo, uključujući visoku modu, digitalnu umjetnost, igrice, muziku, video klipove, gifove i brojne druge oblasti. Ono što ih razlikuje od tradicionalnih tokena je njihova nezamjenjivost, jer je svaki token drugačiji i ne može se zamijeniti niti sa jednim drugim tokenom, a osim toga imaju i ugrađen dokaz o vlasništvu. U naučnim krugovima postoje mišljenja da su digitalne aktive najbrže rastuća klasa imovine u XXI vijeku i to je sigurno samo jedan od razloga što je zadnjih godina značajno porastao broj investitora u NFTs, ali i broj kompanija koje su usvojile NFTs kao inovativni način za generisanje prihoda. Neke od kompanija koje su zahvaljujući NFTs ostvarile milione američkih dolara prihoda su: Adidas, Bud Light, Dolce & Gabbana, Gucci, Nike, Tiffany, Time Magazine. Evidentno je da su NFTs nova klasa digitalnih aktiva koje su dovele do dalekosežnih promjena u svijetu finansija i finansiranja, te kao takve predstavljaju legitiman ekonomski sektor koji zaslužuje budnu pažnju kako struke, tako i kreatora politika. Osnovni cilj ovoga rada je da skrene pažnju na NFTs kao široko diferenciranu i brzo evoluirajuću klasu digitalnih aktiva i njihovu potencijalnu ulogu u svijetu finansija, ali i izazove njihovog računovodstvenog tretmana, jer uprkos nedavnom rastu, ne postoji konsenzus o tome kako bi ova digitalna imovina trebala biti tretirana i koju metodologiju vrednovanja treba slijediti.

10. Golić, Z., Popović, B. *Tokeni kao digitalna imovina: prilike i izazovi za finansije i računovodstvo*, Zbornik radova sa III naučnog skupa-Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 2023., skup održan 17.06. 2023., 313-326 strana. ISBN:978-86-6091-129-4

Cilj rada je da se ukaže na pozitivne aspekte primjene inicijalne ponude tokena (ICO), ali i na određena ograničenja i izazove koje njihova masovnija primjena ima na finansije i računovodstvo u savremenim uslovima poslovanja. Uprvom dijelu rada elaboriraju se osnove koncepta grupnog finansiranja putem ICO, kao novog mehanizma za prikupljanje kapitala prodajom tokena velikom broju investitora. Drugi dio rada daje prikaz funkcionisanja ICO na bazi njegovih osnovnih ekonomskih funkcija, kao i komparativnu analizu ovog vida grupnog finansiranja (putem tokena) i tradicionalnog načina prikupljanja kapitala. Kompleksnost finansijskog izvještavanja o tokenima, koja je prisutna zbog njihovog različitog računovodstvenog obuhvatanja, u zavisnosti od toga da li se kao kriptoimovina čuvaju za vlastiti račun ili ne, ali i zbog toga što postojeći međunarodni standardi finansijskog izvještavanja nisu u potpunosti riješili sva otvorena pitanja i dileme oko njihovog vrednovanja, predmet je analize u trećem dijelu rada. Uprkos brojnim potencijalima ICO, kao inovativnog načina prikupljanja sredstava, čime se povećava efikasnost poslovanja, a smanjuju troškovi, prate ga i brojni izazovi poput visoke volatilnosti cijena i problema utvrđivanja fer vrijednosti, što je sistematizovano u zaključnim razmatranjima i preporukama.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора**

Кандидаткиња је изводила вјежбе у звању асистента и вишег асистента из предмета у оквиру УНО Рачуноводство: Рачуноводство, Рачуноводство са финансијском анализом, Анализа пословања, Управљачко рачуноводство и Ревизија јавног сектора.

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

Навести све активности (уџбеници и друге образовне публикације, предмети на којима је кандидат ангажован, гостујућа настава, менторство⁶)

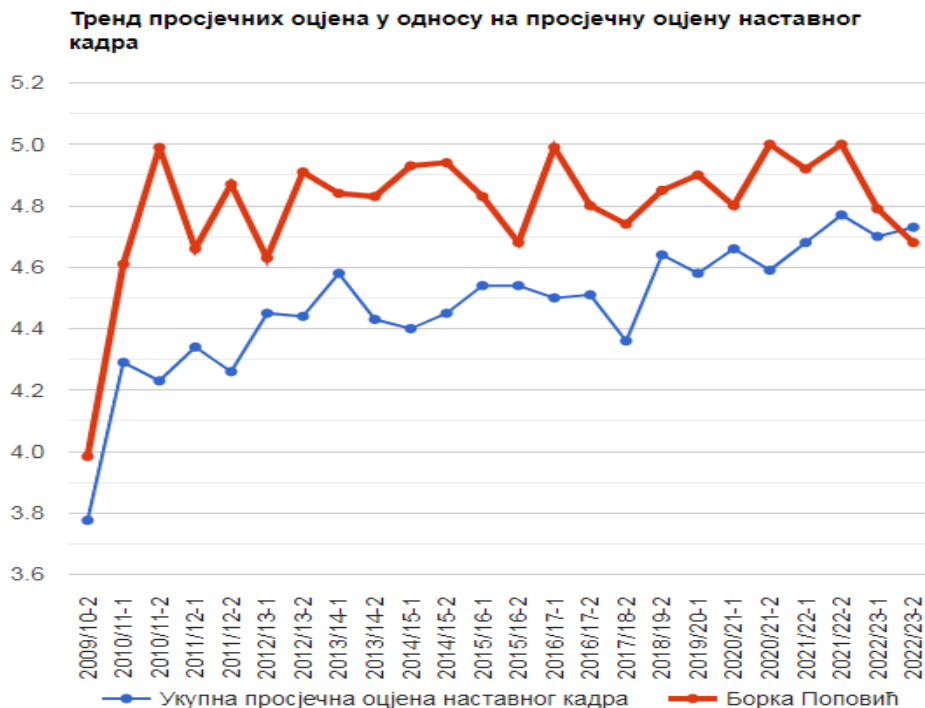
Уџбеници и друге образовне публикације

1.Божих,Р., Поповић, Б. (2023). *Актуелни изазови финансијског и нефинансијског извјештавања*, Пале, Dis Company. Страна 230. СР-Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српке,UDK 657.6-336; ISBN 978-99976-984-6-9; COBISS.RS-ID138880257

(приказ дат у претходном дијелу Извјештаја)

Предмети на којима је кандидаткиња ангажована

Након избора у звање доцента кандидаткиња је изводила наставу из предмета: Рачуноводство, Рачуноводство са финансијском анализом и Управљачко рачуноводство.

Резултати анкете⁷

⁶Уколико постоје менторства (магистарски/мастер рад или докторска дисертација) навести име и презиме кандидата, факултет, ужу научну област рада.

⁷Као доказ о резултатима студентске анкете кандидат прилаже сопствене оцјене штампане из базе.

Менторства и чланства у Комисијама

Након избора у звање доцента др Борка Поповић је била ментор на једном завршном мастер раду:

1. Николина Ковачевић „Компаративна анализа избора и ефеката метода обрачуна трошкова“, Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, Одлука број: 1923/22 (докази достављени у конкурсној документацији).

Члан Комисије за оцјену и одбрану радова другог циклуса:

Након избора у звање доцента др Борка Поповић је била члан Комисије за одбрану завршних мастер радова два пута (докази достављени у конкурсној документацији):

1. Мирослав Перовић, „Дивидендна политика предузећа у Босни и Херцеговини“, Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, Одлука број:1491/22
2. Тамара Вукоје, „Групно финансирање-могућности, предности и ризици“, Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, Одлука број:2715/19

Поред наведеног кандидаткиња је била 11 пута ментор на изради и одбрани дипломских радова, а 39 пута је била дио комисије за одбрану, како у својству предсједника, тако и у својству члана комисије.

Информација о одржаном приступном предавању⁸

Приступно предавање сходно прописима који реулишу процедуру избора није било потребно одржати имајући у виду досадашњи наставни ангажман кандидаткиње на Универзитету у Источном Сарајеву.

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Кандидаткиња др Борка Поповић је након избора у звање доцента била ангажована у различитим облицима стручних и научних активности:

1. Члан пројектног тима при изради „Студије функционисања и финансијске одрживости ЈЗУ болница „Србија“, према Уговору бр. 2135/21 од 16.11.2021. (докази достављени у конкурсној документацији),
2. Члан пројектног тима израде „Стратегије развоја града Источно Сарајево за период 2023-2029“, према Уговору бр. 1380-5/22 од 6.9.2022. (докази достављени у конкурсној документацији),
3. Члан уредништва Научног часописа Зборник радова Економског факултета у Источном Сарајеву 2009-2023,
4. Члан научног одбора Scientific Conference with International Participation "Jahorina Business Forum", 2020, 2021 и 2022 и
5. Члан Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске (лиценца сертификованог рачуновође од 1.4.2019.)

⁸Кандидат за избор у научно-наставно или умјетничко-наставно звање, који није раније изводио наставу на високошколској установи, дужан је да, пред комисијом коју формира вијеће чланице Универзитета, одржи предавање из области за коју се бира.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁹

Конкурсом за избор у академско звање доцента или ванредног професора, ужа научна област Рачуноводство и ревизија, који је објављен у дневном листу „Глас Српске“ и интернет страници Универзитета у Источном Сарајеву, дана 20.09.2023. године дефинисано је да ће се интервју обавити са кандидатима који су поднијели уредне, потпуне и благовремене пријаве. У складу са чланом 4а, Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву Комисија је утврдила да је пријава кандидаткиње др Борке Поповић уредна, потпуна и благовремена, те је кандидаткињу позвала на интервју. Интервју је одржан у присуству два члана комисије: проф. др Радомира Божића и проф. др Зорице Голић. Проф. др Јелена Пољашевић није била у могућности да присуствује у термину када је заказан интервју. Прије почетка интервјуа присутни чланови Комисије су констатовали да је извршен детаљан увид у комплетну конкурсну документацију/пријаву кандидата.

Интервју са кандидаткињом др Борком Поповић обављен је дана 26.10.2023 године (четвртак) у **09:30** часова у просторијама Економског факултета Пале, Универзитета у Источном Сарајеву.

Комисија је од кандидаткиње затражила да се укратко представи, те је разговарала са кандидаткињом о њеном досадашњем искуству и темама релевантним за област за коју је расписан Конкурс, као и о њеним даљим плановима и интересовањима. Кандидаткиња је навела да је 2018. године одбранила докторску дисертацију из УНО Рачуноводство и ревизија, а у звање доцента је бирана почетком 2019. године. Као основни мотив пријаве на конкурс кандидаткиња је навела чврсту одређеност за бављење науком у области рачуноводства и ревизије, што потврђује објављена монографија, као и радови из наведених области. Током интервјуа кандидаткиња је показала завидно познавање, праћење и разумијевање савремених трендова и изазова у области финансијског извјештавања али и познавање практичне намјене проучавања наставних предмета које предаје.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Први кандидат - Др Борка Поповић

На кандидаткињу се односе услови за избор у научно-наставна звања из¹⁰ члана 77. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), јер се на њега односе одредбе из члана 138. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20). Кандидаткиња је у складу са Конкурсом у пријави навела да се користи правом на избор по условима који су важили прије ступања на снагу важећег Закона о високом образовању.

⁹Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа).

¹⁰ Навести „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20)“ или „Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20)“, у зависности да ли кандидат користи право на избор по условима који су важили прије ступања на снагу важећег Закона о високом образовању.

Минимални услови за избор у звање ¹¹	Испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<p><i>Проведен најмање један изборни период у звању доцента сходно чл. 77, ст. (1), тач. д), алинеја (1) Закона о високом образовању РС (Службени гласник РС, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) и чл. 38 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву.</i></p>	Испуњава	<p>Кандидаткиња је изабрана у звање доцента на ужу научну област Рачуноводство и ревизија на Економском факултету Пале Универзитета у Источном Сарајеву Одлуком Сената Универзитета у Источном Сарајеву, број: 01-С-2-LX/19, од 31.01.2019. године.</p>
<p><i>Најмање пет научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом, након стицања звања доцента сходно чл. 77, ст. (1), тач. д), алинеја (2) Закона о високом образовању РС (Службени гласник РС, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) и чл. 38 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву.</i></p>	Испуњава	<p>Након стицања звања доцента кандидаткиња је објавила 10 научних радова са рецензијама у научним часописима и зборницима са рецензијом, (докази о објављеним радовима приложени у конкурсној документацији)</p>

¹¹У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 81, 82, 83. и 90. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) или на основу члана 77, 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), односно на основу члана 37, 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

<p><i>Има објављену књигу (научну књигу, монографију или или универзитетски уџбеник) након избора у доцента сходно чл. 77, ст. (1), тач. д), алинеја (3) Закона о високом образовању РС (Службени гласник РС, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) и чл. 38 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву.</i></p>	<p>Испуњава</p>	<p>Након избора у звање доцента, кандидаткиња је као коаутор објавила једну научну књигу/монографију</p> <p>(примјерак научне књиге/монографије заједно са рецензијама кандидаткиња је доставила у конкурсној документацији и подаци о објављеној научној књизи/монографији и поглављима која је кандидаткиња написала наведени су у овом Извјештају).</p>
<p><i>Да је био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса сходно чл. 77, ст. (1), тач. д), алинеја (4) Закона о високом образовању РС (Службени гласник РС, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) и чл. 38 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву.</i></p>	<p>Испуњава</p>	<p>Кандидаткиња је успјешно реализовала менторство на једном завршном мастер раду (докази достављени у конкурсној документацији).</p>
<p>На расписани конкурс за избор наставника у академско звање доцент или ванредни професор за ужу научну област Рачуноводство и ревизија, пријавио се један кандидат: др Борка Поповић. Увидом у конкурсну документацију Комисија је утврдила да је кандидаткиња др Борка Поповић поднијела благовремену, потпуну и уредну пријаву. Комисија је увидом у достављену документацију утврдила да, сходно одредбама Закона о високом образовању, кандидаткиња др Борка Поповић испуњава све услове за избор у звање ванредног професора на УНО Рачуноводство и ревизија: има проведен један изборни период у звању доцента на УНО Рачуноводство и ревизија, има објављених десет научних радова у научним часописима и зборницима са рецензијом након стицања звања доцента, има објављену научну монографију након стицања звања доцента, те активно реализовано менторство на једном мастер раду. Осим тога изводећи наставу на предметима из уже научне области кандидаткиња је у студентским анкетама одлично оцјењивана са просјечном оцјеном изнад просјечне оцјене наставног кадра. Из коментара који су дио студентске анкете се стиче утисак о квалитетној комуникацији и израженој посвећености кандидаткиње у остваривању својих наставних обавеза и раду са студентима.</p>		

Стога, имајући у виду приложени конкурсни материјал, изјаве кандидаткиње током интервјуа, број и квалитет објављених и презентованих научних радова, наставно искуство, као и укупну научно-истраживачку, образовну и стручну дјелатност кандидаткиње, Комисија са задовољством предлаже Научно-наставном вијећу Економског факултета Пале Универзитета у Источном Сарајеву да кандидаткиња др Борка Поповић, доцент Економског факултета Пале Универзитета у Источном Сарајеву, буде изабрана у звање ванредног професора Економског факултета Пале Универзитета у Источном Сарајеву, за ужу научну област Рачуноводство и ревизија.

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. др Радомир Божић, редовни професор, предсједник
Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву

2. др Јелена Пољашевић, редовни професор, члан
Економски факултет Бања Лука, Универзитет у Бања Луци

3. др Зорица Голић, ванредни професор, члан
Економски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву

Мјесто: Пале,

Датум: 27.октобра 2023.године

